Lietas Nr.C17087913
SKC-171/2016

S P R I E D U M S

Rīgā, 2016.gada 16.septembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente A.Čerņavska
tiesnese A.Briede
tiesnesis N.Salenieks
izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā /pers. B/ kasācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.jūnija spriedumu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" 2013.gada 16.aprīlī cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ par dzīvojamās telpas īres un maksas par komunālajiem pakalpojumiem parāda
992,50 LVL un nokavējuma procentu 348,08 LVL piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" ir Rīgas pašvaldības SIA „Zemgale" tiesību un saistību pārņēmēja un apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/. Starp Rīgas pašvaldības SIA „Zemgale" un /pers. B/ 2001.gada 21.martā noslēgts dzīvojamās telpas Nr.505 /adrese/ īres līgums.

No 2001.gada 1.oktobra atbildētāja pilnībā nav veikusi maksājumus par īri un komunālajiem pakalpojumiem, parāds uz 2010.gada 19.augustu ir 992,50 LVL.

Saskaņā ar īres līguma 2.4 punktu prasītājai ir tiesības prasīt nokavējuma procentus 0,15% par katru kavējuma dienu. Nokavējuma procenti 348,08 LVL aprēķināti par laiku no 2009.gada 1.novembra līdz 2010.gada 30.jūnijam.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587.pantu un 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 „ Kārtība, kādā dzīvojamās telpas īrnieks un izīrētājs norēķinās ar pakalpojumu sniedzēju par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu".

[2] Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.jūnija spriedumu prasība apmierināta, piedzenot no /pers. B/SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" labā parādu 992,50 LVL, nokavējuma procentus 348,08 LVL un tiesas izdevumus 204,39 LVL, bet valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,38 LVL. SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" noteiktas tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos 6% gadā no nesamaksātās parāda summas līdz sprieduma izpildei.

Spriedumā norādīti tālāk minētie motīvi.

[2.1] Ar Rīgas domes Dzīvojamo telpu izīrēšanas komisijas 2010.gada 19.augusta lēmumu izbeigts 2001.gada 27.martā noslēgtais dzīvojamās telpas Nr.505 /adrese/ īres līgums.

[2.2] Atbildētāja paskaidrojumus uz prasību nav iesniegusi, tādēļ tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegto parāda un nokavējuma procentu aprēķinu.

[2.3] Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu parāda 992,50 LVL par dzīvojamās telpas īri un pamatpakalpojumiem samaksa nav pierādīta. Tādējādi atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 12.panta pirmajai un otrajai daļai no atbildētājas prasītājas labā piedzenams parāds 992,50 LVL un saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu nokavējuma procenti 348,08 LVL (līguma 2.4.punkts).

[3] /pers. B/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.jūnija spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai, minot šādus argumentus.

[3.1] Starp pusēm 2012.gada 23.maijā noslēgts izlīgums Nr.18-18/916 par parāda daļas 360 LVL apmērā samaksu līdz 2013.gada 30.aprīlim. Atbildētāja savas saistības ir izpildījusi, samaksājot 360 LVL prasītājas bankas kontā. Tādēļ samaksa ņemama vērā, izvērtējot prasītājas iesniegto parāda un likumisko procentu aprēķinu. Savukārt prasītāja šo vienošanos nepildīja, lai gan atbilstoši Civillikuma 1431.pantam akta parakstīšana uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bija zināms un ja viņam tajā tiesiskajā darījumā, uz kuru tas attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība. Atbildētājas maksātā nauda netika novirzīta parāda segšanai, un tās izlietojums viņai nav zināms. Vairākkārt lūgusi prasītāju veikt parāda pārrēķinu, tomēr lūgumi netika ņemti vērā.

[3.2] Paskaidrojumi un iebildumi Civilprocesa likuma 93.pantā noteiktajā kārtībā tiesā netika iesniegti un tas nav apzināti, jo atbildētājas

apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni un viņa atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, ienākumi ir sociālās iemaksas.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to noteic Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Civillietu departaments atzīst, ka spriedums atceļams.

[4.1] Viens no Civilprocesa pamatprincipiem – apstākļu noskaidrošana lietā – nostiprināts Civilprocesa likuma 8.pantā. Tiesai, izskatot lietu, jānoskaidro lietas apstākļi, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā – prasības pamata fakti un atbildētāja iebildumu pamata fakti (*meklējamie fakti*).

Kā atzīts tiesību doktrīnā, pārbaudot pušu prasījumu un apgalvojumu pareizību, tiesai vispirms jāpārliecinās par tiem faktiem, kuru esamību apgalvo puses. (..) Jautājumā par patiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pasīvi uztver to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu piešķir apstākļiem viena vai otra puse. Gluži otrādi, lai gan pierādījumus iesniedz vai uz tiem atsaucas katra no pusēm, tiesai tomēr jāraugās uz tiem kritiski, jānoskaidro to objektīvā vērtība un jācenšas noskaidrot patiesos, faktiskos apstākļus, kam galarezultātā jānoved pie patiesības (*sk. Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 242., 332.-333.lpp.*).

[4.2] Civillietu departaments piekrīt kasācijas sūdzības iesniedzējas argumentiem, kuros apstrīdēts tiesas secinājums par prasītājas iesniegtā parāda un nokavējuma procentu aprēķina pamatotību.

Tiesa prasību par īres un maksas par komunālajiem pakalpojumiem parāda 992,50 LVL un nokavējuma procentu 348,08 LVL piedziņu no /pers. B/ apmierināja pilnīgi, pamatojoties uz Civillikuma 1765., 1838.pantu un likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 12.pantu.

Ņemot vērā, ka atbildētāja nebija iesniegusi paskaidrojumus uz prasības pieteikumu, tiesai bija pamats atsaukties uz Civillikuma 1838.pantu. Vienlaikus, kā atzīst Civillietu departaments, konkrētajā gadījumā ir konstatējams Civilprocesa likuma 8.pantā nostiprinātā principa par apstākļu noskaidrošanu lietā pārkāpums, kas radies pašas prasītājas negodprātīgās rīcības dēļ, nepaziņojot tiesai par 2012.gada 23.maijā noslēgto izlīgumu, ar kuru puses vienojās par parāda daļēju samaksu, kam var būt nozīme lietas par parāda un nokavējuma procentu piedziņu pareizā izspriešanā.

Civillikuma 1.pants nosaka labu ticību kā vispārīgu pienākumu visiem privāttiesiskās apgrozības dalībniekiem. Laba ticība doktrīnā tiek traktēta kā pienākums ievērot un respektēt citu personu pamatotās intereses (*sk. K.Balodis. Labas ticības princips mūsdienu Latvijas civiltiesībās. Jurista vārds, 2002.gada 30.decembris, Nr.24*).

Maza apmēra prasība kā juridiska kategorija ir ar īpašu izskatīšanas procedūru, tādēļ, lai izpildītu tiesai uzlikto pienākumu garantēt lietas dalībnieku tiesības uz viņu lietas izskatīšanu objektīvā tiesā, Civillietu departaments uzskata, ka spriedums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai Rīgas rajona tiesā (*likuma „Par tiesu varu" 29.pants*).

[5] Atceļot spriedumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu atbildētājai atmaksājama par kasācijas sūdzību samaksātā drošības nauda 284,57 EUR, kas, ņemot vērā oficiālo pārejas kursu no latiem uz *euro* 0,702804, ir ekvivalenta summa samaksātajiem 200 LVL.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.jūnija spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai Rīgas rajona tiesā.

Atmaksāt /pers B/ drošības naudu 284,57 EUR (divi simti astoņdesmit četri *euro* un 57 centi).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese (paraksts) A. Čerņavska

Tiesnese (paraksts) A. Briede

Tiesnesis (paraksts) N. Salenieks